

TORAH OHR • PARSHAS TOLDOS • MAAMAR 5

ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה'

„Siehe, der Duft meines Sohnes
ist wie der Duft eines Feldes“

ZU EHREN VON

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Der Vater des Rebbe, Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

DIE CHASSIDISCHE PARSHA

likuteitorah.com/de/torah-ohr/toldos/5/

1 ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה'. להבין דהא יצחק הבין שהוא עשו ואיך היה חשוב בעיניו כ"כ
[כל כך]. גם באמת אינו מובן איך היה עשו בעיני יצחק.

„Siehe, der Duft meines Sohnes ist wie der Duft eines Feldes, das Havayah gesegnet hat.“ [Wir müssen] verstehen: Yitzchak dachte, es sei Eisav – wie konnte Eisav also in seinen Augen so hoch geschätzt sein? Auch ist in Wahrheit nicht verständlich, wie Eisav in Yitzchaks Augen dastand.

כי פעם אמר הכתוב כי ציד בפיו שהי' [שהיה] מרמהו בשאלות איך מעשרין את התבן כו'

Denn an einer Stelle sagt der Vers: „denn [da war] Wild in seinem Mund“ – das heißt, er täuschte ihn mit Fragen wie etwa, wie man Stroh verzehntet, usw.

ופעם אמר הכתוב הקל קול יעקב והיינו לפי שאמ' כי הקרה ה' אלהיך כו' וידע שעשו אין ש"ש [שם]
[שמים] שגור בפיו.

Und an einer anderen Stelle sagt der Vers: „Die Stimme ist die Stimme Yaakovs“ – das heißt, weil er sagte: „denn Havayah, dein G-tt, hat es für mich gefügt“, usw.; und Yitzchak wusste, dass Eisav den Namen des Himmels nicht geläufig auf den Lippen hatte.

אך הענין כי הנה עשו סוספיתא דדהבא פסולת הגב' [הגבורה] דיצחק שהוא בחי' מעלת הזהב על הכסף
ומפסולת שלו יצא עשו ורישא דעשו בעטפוי דיצחק.

Doch die Sache ist folgende: Eisav ist „die Schlacke des Goldes“ (sosfisa dedahava), der Rückstand von Yitzchaks Selbstbegrenzung (Gevurah), die die Ebene der Überlegenheit des Goldes über das Silber darstellt; und aus ihrem Rückstand ging Eisav hervor. Und „Eisavs Kopf [ruht] im Schoß Yitzchaks“.

2 ולהבין ענין רישא הנה יש י"א סממני הקטרת הצרי והצפורן כו' והם כנגד יו"ד כתרין דמסאבותא
שהוא החיות שבקדושה המחיי' [המחיה] את זלע"ז [זה לעומת זה]

Um die Angelegenheit des „Kopfes“ zu verstehen: Es gibt elf Gewürze des Räucherwerks, „Balsam und Onycha“ usw., und sie entsprechen den zehn Kronen der Unreinheit (Kisrin Demisaavusa); dies ist die Lebenskraft innerhalb der Heiligkeit, die dem „Einen dem anderen gegenüber“ Leben verleiht.

כמו שיש בקדושה י"ס [י' ספירות] כך יש ממש בקליפה הארה מ"ס [מ"י ספירות] דקדושה. אך בקדושה עשר ולא תשע ולא י"א ובקליפה הוא י"א סממני הקטורת.

Denn so wie es in der Heiligkeit zehn g-ttliche Attribute (Sefiros) gibt, gibt es auch in der Hülle (Kelipah) genau [dasselbe]: einen Abglanz der zehn g-ttlichen Attribute der Heiligkeit. In der Heiligkeit aber sind es „zehn und nicht neun“ und nicht elf, während es in der Kelipah die elf Gewürze des Räucherwerks sind.

3 והענין כי ע"י החיות שנמשך בקדושה הנה כתיב וצבא השמים לך משתחווים שהם בטלים מחמת

שמשגיגים החיות שנמשך עליהם מקדושתו ית' משא"כ הקליפות הם מגביהים א"ע [את עצמו] כנשר כו'

Die Erklärung: Hinsichtlich der Lebenskraft (Chayus), die in der Heiligkeit herabgezogen wird, heißt es: „Und das Heer der Himmel wirft sich vor Dir nieder“, denn sie befinden sich in Selbstaufhebung (Bittul), weil sie die Lebenskraft erfassen, die aus Seiner Heiligkeit, gelobt sei Er, auf sie herabgezogen wird. Die Hüllen (Kelipos) hingegen richten sich „wie ein Adler“ usw. auf,

בחוצפה והיינו לפי שהחיות הנמשך אליהם הוא אצלם בסוד גלות ולפיכך הגם שנמשך אליהם מחיות דקדושה אינם בטלים ואדרבה מגביהים א"ע [את עצמו] כנשר כו' והחיות שנמשך להם הוא נבלע בתוכם.

mit Dreistigkeit. Das liegt daran, dass die zu ihnen herabgezogene Lebenskraft bei ihnen im Zustand des Exils ist. Daher befinden sie sich, obwohl sie Lebenskraft aus der Heiligkeit empfangen, nicht in Selbstaufhebung. Im Gegenteil: Sie richten sich „wie ein Adler“ usw. auf, und die zu ihnen herabgezogene Lebenskraft wird in ihnen verschlungen.

אך כיצד הם חיים וקיימים מקדושה מאחר שהחיות נבלע בתוכם הנה זהו ענין לכונה שבי"א סממני הקטורת שהוא אור המקיף עליהם מלמעלה ואינו נבלע בתוכם.

Doch wie können sie aus der Heiligkeit leben und bestehen, da die Lebenskraft in ihnen verschlungen ist? Darum geht es beim Weihrauch (Levonah) unter den elf Gewürzen des Räucherwerks: Er ist das umfassende Licht (Or Makif) über ihnen, das nicht in ihnen verschlungen wird.

4 ולפי שהוא אור המקיף מלמעלה מן הדעת שלהם ואינם מרגישים בו והחיות שנמשך להם בפנימית

נבלע כנ"ל לפיכך הם מתגאים ומגביהים א"ע [את עצמו] בחוצפה כנ"ל.

Und weil es ein umfassendes Licht ist, das über ihrem Bewusstsein steht, und sie es nicht wahrnehmen, während die Lebenskraft, die ihnen innerlich zugeführt wird, verschlungen wird, wie oben erklärt, werden sie daher hochmütig und erheben sich in Dreistigkeit, wie oben erklärt.

ובחיי לבונה הוא המחבר י"ס [י' ספירות] דקדושה להאיר לע"ס [לעשר ספירות] דמסאבותא והוא רישא דעשו דהיינו בחי המקיף מלמעלה הוא נכלל בעטפוי דיצחק ממש בקדושה

Die Ebene des Weihrauchs (Bechinah) ist das, was die zehn göttlichen Attribute (Sefiros) der Heiligkeit verbindet, damit sie in die zehn Sefiros der Unreinheit hineinleuchten. Und sie ist „der Kopf Eisavs“: Das heißt, die Bechinah des umfassenden [Lichts] von oben ist in „Yitzhaks Schoß“ eingeschlossen, wahrhaft innerhalb der Heiligkeit.

ולכן מצד בחינת המקיף עשו שואל איך מעשרין את התבן ומצד הפנימיות אין ש"ש [שם שמים] שגור בפיו:

Daher fragt Eisav von der Bechinah des umfassenden [Lichts] her, wie man das Stroh verzehntet; und von der Seite der inneren Dimension (Pnimiyus) ist der Name des Himmels nicht geläufig auf seinen Lippen.

5 והנה נודע כי החיות בעשר כתרין דמסאבותא הוא מפני כי חיל בלע ויקיאנו ועת אשר שלט האדם באדם לרע לו

Nun ist bekannt, dass die Lebenskraft (Chayus) in den zehn Kronen der Unreinheit darauf beruht, dass „er Reichtum verschlungen hat und ihn wieder ausspeien wird“, und dass „[es gibt] eine Zeit, da der Mensch über den Menschen zu seinem Schaden herrscht“.

והוא מפני הנצוצות שנפלו בהם בתחלת בריאת העולם בשב"כ [בשבירת הכלים] וימלך וימת כו' וגם מחמת חטא עה"ד [עץ הדעת]

Dies ist wegen der Funken, die zu Beginn der Erschaffung der Welt bei der Zerschlagung der Gefäße in sie hineinfelen („und er herrschte, und er starb“ usw.), und auch aufgrund der Sünde am Baum der Erkenntnis,

כמ"ש בס' הגלגולים ולפיכך נמשך להם החיות בם שהוא בסוד גלות כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] לא גלו ישראל אלא כדי להוסיף עליהם גרי' וכן בעשו היו ניצוצות כמו ר"מ [רבי מאיר]

wie in Sefer HaGilgulim geschrieben steht. Daher wird ihnen Lebenskraft zugeführt, die sich in ihnen gleichsam im Exil befindet, wie unsere Weisen seligen Angedenkens sagten: „Israel wurde nur ins Exil geführt, damit ihnen Konvertiten hinzugefügt würden.“ So gab es auch in Eisav Funken, etwa Rabbi Meir

ואונקלוס ושמע"י [ושמע"י] ואבטליון ועובדיה ומהם ה"י [היה] ציד בפיו וה"י [והיה] רוצה יצחק להוציא ממנו בעצמו שלא ע"י יעקב

sowie Onkelos, Shemayah und Avtalyon und Ovadyah; von ihnen stammte die „Jagdbeute in seinem Mund“. Und Yitzchak wollte sie aus [Eisav] selbst herauslösen, nicht durch Yaakov.

כי הרי גם עכשיו חיל בלע ויקיאנו רק שהוא ע"י יעקב שהוא בחי ז"א שכל האורות שלמעלה נכללים בו והוא מתלבש ביצי [ביצירה] ביומין דחול בחי עבדו זקן ביתו להעלות משם ולברר כנ"ל.

Denn auch jetzt gilt: „Er hat Reichtum verschlungen und wird ihn ausspeien“, nur geschieht dies durch Yaakov, der die Konfiguration der emotionalen Attribute (Zeir Anpin) darstellt, in der alle höheren Lichter eingeschlossen sind. Er kleidet sich an den Wochentagen in die Welt der Formung (Yetzirah) ein, auf der Ebene von „seinem Knecht, dem Ältesten seines Hauses“, um von dort emporzuheben und zu läutern, wie oben erklärt.

אך יצחק רצה שיהי [שיהיה] זה שלא ע"י ז"א רק שיהי [שיהיה] התגלות האורות העליונים בעשו עצמו והוא ענין תוס' [תוספת] ורבי האור

Yitzchak aber wollte, dass dies nicht durch Zeir Anpin geschieht, sondern dass die höheren Lichter in Eisav selbst offenbart werden; darin besteht eine Hinzufügung und Vermehrung des Lichts.

כי הרי לברר הטוב מן הרע צריך להאיר שם אור רב כדי שיע"י [שעל ידי זה] יקלוט וילקט כל הניצוצות הנשפעים שמה.

Denn um das Gute vom Bösen zu läutern, muss dort ein großes Licht leuchten, damit es dadurch alle dorthin herabgeströmten Funken aufnehmen und sammeln kann.

6 וזהו ויתן לך האלקים מטל השמים הוא טלא דעתיקא דנטיף לז"א בחי שמים. ומשמני הארץ שמן הוא חכמה ואבא יסד ברתא הנקרא ארץ ורצה להמשיך בחי הטל והשמן דלעילא שע"י יחי [יהיה] העלאת הניצוצים

Dies ist [die Bedeutung von] „Und G-tt möge dir vom Tau des Himmels geben“: Dies ist „der Tau von Atika, der zur Konfiguration der emotionalen Attribute (Zeir Anpin) herabtropft“, der Ebene der „Himmel“. „Und von der Fülle der Erde“: Öl ist die Weisheit (Chochmah), und „Abba [Vater] gründete die Tochter“, die „Erde“ genannt wird. Er wollte die Ebene des überirdischen Taus und Öls herabziehen, damit dadurch die Erhebung der Funken erfolgen würde,

כמו שאנו רואים עד"מ כשהשמש זורח על הארץ כחום היום שואב לחלוחית הארץ ואד יעלה מן הארץ

wie wir zum Beispiel sehen, wenn die Sonne in der Hitze des Tages auf die Erde scheint: Sie zieht die Feuchtigkeit der Erde empor, und „ein Dunst stieg von der Erde auf“;

וכן בנר לפני האבוקה הגדולה שואבת אור הנרות כך ע"י הארה עליונה הבאה בתוס' [בתוספת] ורבוּי מלמעלה שואב ולוקט כל הניצוצין שנפלו למטה.

und ebenso zieht bei einer Kerze vor einer großen Fackel die Fackel das Licht der Kerzen in sich hinein. So werden auch durch eine überirdische Erleuchtung, die von oben mit Zusatz und Vermehrung kommt, alle Funken, die nach unten gefallen sind, emporgezogen und gesammelt.

אך הארה זו צריך להיות בתוס' [בתוספת] ורבוּי דייקא בחי' ברכה שהיא למעלה מסדר ההשתלשלות שלפי סדר ההשתלשלות לא הי' [היה] עשו כדאי לו.

Doch diese Erleuchtung muss gerade mit Zusatz und Vermehrung kommen: als die Ebene des „Segens“, die über der Ordnung der stufenweisen Herabfolge der Welten (Hishtalshelus) steht; denn gemäß der Ordnung der Hishtalshelus wäre Eisav dessen nicht würdig gewesen.

7 וזהו ואברככה לפני ה'. לפני הוי' דוקא והרצון שהי' [שהיה] ליצחק להמשיך לעשו עצמו שלא ע"י יעקב הוא מפני שראה אותו מלמעלה למטה

Dies ist [die Bedeutung von] „und ich werde dich vor Havayah segnen“: und zwar gerade vor Hava-yah. Yitzchaks Wunsch, den Segen unmittelbar auf Eisav selbst herabzuziehen, nicht durch Yaakov, rührte daher, dass er ihn von oben nach unten betrachtete,

ע"י בחי' לבונה שהוא בחי' המקיף ע"כ רצה להמשיך בו בחי' גלוי המקיף בתוס' [בתוספת] ורבוּי אור.

durch die Ebene des Weihrauchs, die die Ebene des umfassenden [Lichts] ist; deshalb wollte er in ihn die Offenbarung des umfassenden [Lichts] ziehen, mit zusätzlicher und vermehrter Lichtfülle.

אך מ"מ טעה בזה שאין עשו כדאי בבחי' זו כ"א ע"י יעקב שלפי שאם הי' [היה] החיות נמשך אל עשו יבלע ח"ו [חס ושלום] כמקדם או שלא יהיה מבחי' עשו כלום

Dennoch irrte er sich darin, denn Eisav ist dieser Ebene nur durch Yaakov würdig. Denn wenn die Lebenskraft zu Eisav herabgezogen würde, würde sie, G-tt behüte, wie zuvor verschlungen werden; oder aber von Eisavs Ebene bliebe überhaupt nichts übrig;

אבל שיהא לאהפכא חשוכא לנהורא ומרירו למיתקא א"א כ"א ע"י יעקב ז"א דקדושה שע"י יתברר מעשו ויוכלל בקדושה

doch die „Verwandlung von Finsternis in Licht und von Bitterkeit in Süße“ ist nur durch Yaakov möglich, durch die Konfiguration der emotionalen Attribute (Zeir Anpin) der Heiligkeit, durch den [das in Eisav Befindliche] geläutert und in die Heiligkeit einbezogen wird.

ולכן הסכים יצחק ג"כ לברכת יעקב אח"כ ולעשו אמר הנה משמני הארץ כו' משמני מקצת שמני (וליעקב א' ומשמני בתוס' [בתוספת] וא"ו)

Deshalb stimmte Yitzchak später auch Yaakovs Segen zu. Und zu Eisav sagte er: „Siehe, von der Fülle der Erde“ usw.: mishmanei, [das heißt] ein Teil der Fülle (während er zu Yaakov sagte: „und von der Fülle“, u-mishmanei, mit einem zusätzlichen Vav),

דהיינו מתמצית הנשאר משמן שנמשך אל הארץ שם יהיה מושבך בחי' פנימי' [פנימיות / פנימית] ומטל השמים של יעקב יומשך לך ג"כ

das heißt aus dem Rückstand, der von dem Öl übrig bleibt, das zur Erde herabgezogen wird: Dort „soll deine Wohnstätte sein“, die innere Ebene. Und auch von Yaakovs „Tau des Himmels“ wird dir [etwas] herabgezogen,

אבל אינו אלא מעל דהיינו בחי' מקיף בלבד (משא"כ ביעקב ויתן לך) ובתנאי ואת אחיך תעבוד שתהיי [שתהיה] בטל אל בחי' יעקב שע"י יהי [יהיה] עליי [עלייה] דוקא כנ"ל:

doch für Eisav kommt es nur „von oben“: Das heißt, allein die Ebene des umfassenden [Lichts] (anders als bei Yaakov: „Und möge [G-tt] dir geben“); und unter der Bedingung: „Du sollst deinem Bruder dienen“ – dass du der Ebene Yaakovs gegenüber in der Selbstaufhebung (Bittul) bist; denn gerade dadurch wird es zu einer Erhebung kommen, wie oben erklärt.

8 ועתה יבואר הכתוב ראה ריח בני כו'. כי הנה יצחק רצה להמשיך בחי' מקיף ולבונה כנ"ל וכל המשכה הוא ע"י העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] כנודע.

Nun soll der Vers „Siehe, der Duft meines Sohnes“ usw. erläutert werden. Yitzchak wollte die Ebene des Umfassenden [Lichts] und den Weihrauch herabziehen, wie oben erläutert; und jede Herabziehung erfolgt durch eine Erhebung von Mayin Nukvin (weibliche Wasser), wie bekannt ist.

והנה להמשכת מ"ד [מיינ דוכרין] של פנימי [פנימיות / פנימית] די בהעלאת מ"ן [מיינ נוקבין] בבחי פנימי [פנימיות] / פנימית] אבל להמשכי מ"ד [מיינ דוכרין] של מקיף צ"ל העלאת מ"ן [מיינ נוקבין] ג"כ בבחי מקיף.

Um Mayin Duchrin (männliche Wasser) der inneren Ebene herabzuziehen, genügt eine Erhebung von Mayin Nukvin auf der inneren Ebene; um jedoch Mayin Duchrin der umfassenden Ebene herabzuziehen, muss es auch eine Erhebung von Mayin Nukvin auf der umfassenden Ebene geben.

9 והנה ריח הוא העלאת מ"ן [מיינ נוקבין] שהוא בחי אור חוזר. והוא מהגבורות כמו שרואים שתפוח מתוק אין בו ריח.

Der Duft ist nun die Erhebung der mayin nukvin [„weiblichen Wasser“], die die Ebene des zurückkehrenden Lichts (Or Chozer) darstellt. Er stammt aus den Gevuros [Kräften der Strenge], wie daran zu erkennen ist, dass ein süßer Apfel keinen Duft hat;

רק החמוץ וכל הדברים החריפים יש בהם ריח חזק. והוא לפי שהעלאת מ"ן [מיינ נוקבין] הוא בירורים מניצוצות שנפלו בשבה"כ [בשבירת הכלים].

nur das Saure und alle scharfen Dinge haben einen starken Duft. Das liegt daran, dass die Erhebung der mayin nukvin aus den Klärungen (Beirurim [Klärungen]) von Funken besteht, die beim Zerschneiden der Gefäße gefallen sind.

ולכן בכל המצות לא נאמר ריח ניחוח כמו בקרבנות שהוא ע"י שמעלין נפש הבהמה ומתהפך ועולה ונכלל באש שלמעלה.

Daher heißt es bei keiner der mitzvos „wohlgefälliger Duft“ (Rei'ach Nicho'ach), wie es bei den Opfern heißt, die [wirken], indem sie die Seele des Tieres emporheben, sodass diese verwandelt wird, aufsteigt und in das Feuer oben aufgenommen wird.

10 והנה הריח משיב את הנפש דהיינו מה שהיה בתחלה בבחי הסתלקות המוחין חוזר ומאיר כאדם שהוא נרדם וע"י הריח הוא חוזר ומקיץ.

Der Duft belebt die Seele wieder: Das heißt, was sich zunächst im Zustand des Rückzugs der intellektuellen Kräfte (Mochin) befand, leuchtet erneut auf, wie bei einem Menschen, der in tiefen Schlaf gefallen ist und durch einen Duft wieder zu sich kommt und erwacht.

דהיינו ע"י השינה היה השכל בהעלם. ואח"כ כשניער משנתו הנה השכל מאיר בו בגילוי והכל נעשה ע"י הריח שהוא אור החוזר ממטה למעלה.

Das heißt: Durch den Schlaf war der Verstand verborgen. Wenn er danach aus seinem Schlaf erwacht, leuchtet der Verstand in ihm wieder offen auf. All dies geschieht durch den Duft, der ein rückkehrendes Licht ist, von unten nach oben.

וזהו ענין נח"ר [נחת רוח] לפני שאמרתי ונעשה רצוני. והנה עשו לא היה בו בחי גילוי פנימי / פנימיות / פנימיות] כי הפנימי [הפנימיות / הפנימיות] שלו נבלע כנ"ל רק שהוא בחי המקיף ולבונה.

Dies ist die Bedeutung von „Befriedigung (Nachas Ruach) vor Mir, dass Ich gesprochen habe und Mein Wille erfüllt wurde.“ Eisav hatte nun keine offenbarte innere Ebene in sich, denn seine innere [Ebene] war verschlungen, wie oben erklärt; er ist lediglich die Ebene des Umfassenden und des Weihrauchs.

וזהו וירח את ריח בגדיו הוא בחי המקיפים שיהיה מזה ריח הוא העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] להמשיך המקיף מטל השמים:

Dies ist [die Bedeutung von] „und er roch den Duft seiner Gewänder“: [Die Gewänder] sind die Ebene der umfassenden Lichter; aus ihnen sollte ein Duft hervorgehen, das heißt eine Erhebung von Mayin Nukvin [weiblichen Wassern], um das umfassende [Licht] vom „Tau der Himmel“ herabzuziehen.

11 כריח שדה אשר ברכו ה'. הנה השדה הוא בחי מלי דאצי' שיש בה ג"כ בחי העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] ויש בזה ב' בחי הא' היא העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] בטבעה ומאליה וממילא כמ"ש למען יזמרך כבוד ולא ידם.

„Wie der Duft eines Feldes, das der unaussprechliche g-tliche Name (Havayah) gesegnet hat“: Das Feld ist die Ebene der Königsherrschaft (Malchus) in der Welt der Emanation (Atzilus), in der es ebenfalls eine Erhebung der Mayin Nukvin [der von unten aufsteigenden weiblichen Wasser] gibt. Dabei gibt es zwei Ebenen. Die erste ist eine Erhebung der Mayin Nukvin ihrer Natur nach, von selbst und zwangsläufig, wie geschrieben steht: „Damit [mein] Ruhm Dir singt und nicht verstummt.“

קארי תדיר לנהורא עלאה ולא שכיך כו' והוא העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] לפנימ"ן [לפנימיות / לפנימית] דהיינו לעורר המשכת הקו. ויש העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] שצריך סיוע מלמעלה שאין כח בה להעלות מ"ן [מ"ן נוקבין] מעצמה.

„Sie ruft beständig zum oberen Licht und kommt nicht zur Ruhe“ usw. Dies ist eine Erhebung der Mayin Nukvin zur inneren [Ebene], das heißt, um das Herabziehen der Linie des Lichts (Kav) zu erwecken. Es gibt auch eine Erhebung der Mayin Nukvin, die Unterstützung von oben benötigt, da sie nicht die Kraft hat, Mayin Nukvin aus sich selbst heraus zu erheben.

והוא בחי' מקיף שהוא בחי' גילוי אור א"ס ב"ה בעצמו (שהקו מאיר לתוך מקום החלל עצמו)

Dies ist die Ebene des umfassenden [Lichts], die Ebene der Offenbarung des unendlichen Lichts (Or Ein Sof), gesegnet sei Er, selbst (denn der Kav leuchtet in den Ort des leeren Raums selbst hinein).

והנה העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] של בחי' פנימ"ן [פנימיות / פנימית] הוא בחי' בארה של מרים שהוא מעיין הנובע מאליו משא"כ העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] של המקיף כתיב באר חפרוה שרים.

Die Erhebung der Mayin Nukvin der inneren Ebene entspricht nun dem Brunnen Miriams, einer Quelle, die von selbst fließt; über die Erhebung der Mayin Nukvin des umfassenden [Lichts] dagegen steht geschrieben: „Ein Brunnen, den Fürsten gegraben haben.“

ויכרו שם עבדי יצחק באר. עבדי יצחק הן המשכות מבחי' יצחק שהוא עיקר האבות מבחי' בוצינא דקרדוניתא מקור הגבורות כמ"ש כי אתה אבינו.

„Und dort gruben die Diener Jitzchaks einen Brunnen.“ Die Diener Jitzchaks sind Herabziehungen aus der Ebene Jitzchaks, der das Haupt der Patriarchen ist und der Ebene der botzina dekadina (der „Lampe der Dunkelheit“) entstammt, der Quelle der Gevuros [Selbstbegrenzungen], wie geschrieben steht: „Denn Du bist unser Vater.“

ולכן כתיב ויריבו רעי גרר לאמר לנו המים שבחי' המקיף נמשך גם אליהם מלמעלה שאינו נבלע כמו בחי' פנימ"ן [פנימיות / פנימית] שלהם כנ"ל. וזהו אשר ברכו הוי"ה שהוא ע"י סיוע מלמעלה כנ"ל:

Daher steht geschrieben: „Und die Hirten von Gerar stritten und sagten: „Das Wasser gehört uns“: Denn die Ebene des umfassenden Lichts wird auch zu ihnen von oben herabgezogen, da sie nicht verschlungen wird, wie es bei ihrer inneren Ebene der Fall ist, wie oben erklärt. Dies ist die Bedeutung von „das Havayah gesegnet hat“: Es geschieht mit Hilfe von oben, wie oben erklärt.

12 והנה כ"ז [כל זה] הוא הבנת הפסוק לפי דעתו של יצחק שהבין שעשו היה לפניו. אך באמת היה זה יעקב. ואיך יבואר בחי' זו על יעקב:

Nun ist all dies das Verständnis des Verses gemäß der Auffassung Yitzchaks, denn er meinte, Eisav stehe vor ihm. In Wahrheit aber war es Yaakov. Wie lässt sich diese Ebene also auf Yaakov beziehen?

13 הנה איתא במדרש וירח את ריח בגדיו. בוגדיו בחי' בעלי תשובה שהוא בחי' מקיף דמשכין ליה בחילא יתיר.

Im Midrasch heißt es: „Und er roch den Duft seiner Gewänder (begadav)“: [lies] bogdav, „seine Aufrührer“; [dies ist] die Ebene der Baalei Teshuvah [Menschen, die zu G-tt zurückkehren], die der Ebene des Umfassenden [Lichts] angehören, denn sie ziehen Ihn mit größerer Kraft herab.

שבזוהר אמר ע"פ ואברהם זקן בא בימים כו'. זכאין אינון מארי דתיובתא דמשכין כו'. פ"י למעלה מכדי שתוכל הנפש שאת שאין לו בחי' כלי להכיל.

Denn im Zohar heißt es zu „Und Avraham war alt, hochbetagt“ usw.: „Glücklich sind die Meister der Umkehr, die herabziehen“ usw. Das bedeutet: [Sie ziehen] etwas herab, das über das hinausgeht, was die Seele zu tragen vermag; dafür gibt es keine Ebene eines Gefäßes, das es aufnehmen könnte.

14 וכמעשה דר"א [דרכי אלעזר] בן דורדיא. משא"כ באברהם כתיב בא בימים. בחי' כלי ולבוש כו'. והעלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] כזה שהוא בחי' מקיף הוא מפני שמתכונן בגדולת א"ס ב"ה בעצמו ובכבודו.

Und wie in der Geschichte von Rabbi Elazar ben Durdaya. Von Avraham hingegen heißt es: „in Tagen vorgerückt“: die Ebene (Bechinah) eines Gefäßes und eines Gewandes usw. Eine solche Erhebung von mayin nukvin [weiblichen Wassern], die die Ebene des umfassenden [Lichts] darstellt, entsteht dadurch, dass man die Größe des Unendlichen (Ein Sof), gelobt sei Er, in Seinem Wesen und in Seiner Herrlichkeit betrachtet.

כי אני הוי"ה לא שניתי כתיב רק הודו על ארץ ושמים. וירם קרן לעמו כו'. ונק' בחי' בע"ת [בעלי תשובה] אף מי שאין עבירות בידו.

Denn es steht geschrieben: „Denn Ich, Havayah, habe mich nicht verändert“; nur: „Sein Glanz ist über Erde und Himmel, und Er hat das Horn für Sein Volk erhöht“ usw. Und man nennt jemanden einen Baal Teshuvah [einen Menschen, der umgekehrt ist], selbst wenn keinerlei Sünden an ihm haften,

רק צועק על הפירוד כו'. והוא בחי' ריח שהיא העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] לבחי' מקיף להמשיך בחי' מקיף דלעילא מטל השמים כו':

sondern er schreit über die Trennung usw. Dies ist die Ebene des Duftes, die eine Erhebung von mayin nukvin zur umfassenden Ebene darstellt, um die obere umfassende Ebene vom „Tau des Himmels“ herabzuziehen usw.

15 אך להבין כ"ז [כל זה] והלא יעקב הוא בחי' קדושה ובלא"ה [ובלאו הכי] נמשכים בו כל האורות עליונים א"א ואו"א [ואבא ואימא] כנ"ל.

Doch um all dies zu verstehen: Ist Yaakov nicht die Ebene der Heiligkeit, und werden nicht ohnehin alle überirdischen Lichter – Arich Anpin [das „Lange Antlitz“, die äußere Ebene von Keser (der Krone)], Vater und Mutter (Abba und Imma) – in ihn herabgezogen, wie oben erklärt?

אך הברכה היא בתוס' [בתוספת] ורבוי המשכה מלמעלה מסדר ההשתלשלו' [ההשתלשלות] שאינו לפי ערך ההשתלשלו' [ההשתלשלות] כדי להיות רב דגן ותירוש אלו הלכות ואגדות שנתלבשו בלבושים גשמיים זרעים בחסד כו'

Doch der Segen bewirkt eine zusätzliche und verstärkte Herabziehung von oberhalb der Ordnung der stufenweisen Herabfolge der Welten (Hishtalshelus), und zwar in einem Maß, das dieser Herabfolge nicht entspricht, damit „Überfluss an Getreide und Wein“ vorhanden sei: Dies sind die Halachos und Aggados [halachische Bestimmungen und erzählende Auslegungen], die in materielle Gewänder gekleidet sind: Zera'im (Samen) im Bereich der Güte (Chesed) usw.

וכן כל התורה ספורי מעשיות כו' וכן נביאים שופטים מעשה דשמשון ופלגש בגבעה וכן כל מעשה המלכים וספורי מעשיות שבגמ' [שבגמרא] דרבב"ח [דרבה בר בר חנה] ודומיהן הכל מרומז בהן סודות התורה, ועד"ז ג"כ מעשה המצות

Und ebenso die gesamte Tora, ihre Erzählungen usw.; ebenso die Propheten: [im] Buch Judges die Geschichte von Shimshon und von der Nebenfrau in Givah; ebenso sämtliche Taten der Könige und die Erzählungen in der Gemara über Rabbah bar bar Chanah und dergleichen: In all dem sind die Geheimnisse der Tora angedeutet. Und ebenso verhält es sich mit den praktischen Handlungen der mitzvos,

שע"י סוכה ולולב וציצית ותפילין גשמיים יהיה המשכת אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה שלמע' [שלמעלה] מעלה מהשתלשלו' [מהשתלשלות] שלפי ערך וסדר השתלשלות בעש"י [בעשיה] החיות מצומצם מאד וככדי שיאיר אור רב מאא"ס [מאור אין סוף] ב"ה בעצמו ובכבודו הוא

damit durch eine materielle Sukkah und einen Lulav, durch Tzitzis und Tefillin eine Herabziehung des unendlichen Lichts (Or Ein Sof), gelobt sei Er, bewirkt werde, das über der Hishtalshelus, ja weit über ihr steht. Denn dem Maß und der Ordnung der Hishtalshelus entsprechend ist die Lebenskraft (Chayus) in der Welt des Handelns (Asiyah) sehr eingeschränkt; und damit ein großes Licht vom Unendlichen (Ein Sof), gelobt sei Er, Selbst, in Seinem Wesen und Seiner Herrlichkeit, leuchte, muss es

ע"י יצחק דייקא שהוא שרש הגבורות בוצינא דקרדוניתא שהוא קו המדה שמודד להיות חכם כו' ומשם נמשך תוס' [תוספת] אור וגילוי גם בעש"י [בעשיה] הגשמי' [הגשמיים / הגשמיות / הגשמית].

gerade durch Yitzchak geschehen, der die Wurzel der Gevuros [der Kräfte der Selbstbegrenzung] ist, der botzina dekardinusa [der Maßlinie], welche das Maß dafür bestimmt, weise zu sein usw.; und von dort werden auch in die materielle Welt des Handelns (Asiyah) zusätzliches Licht und Offenbarung herabgezogen.

16 וזהו ויתן לך האלקים גם בבחי' צמצום וקאי ויתן על בחי' הוי"ה האמור למעלה בפ' אשר ברכו ה' ואף גם זאת בלי דעתו של יצחק רק בא אחיך במרמה

Dies ist [die Bedeutung von] „Und möge Elokim dir geben“: auch auf der Ebene der Einschränkung (Tzimtzum); und „geben“ bezieht sich auf die Ebene des unaussprechlichen g-tlichen Namens (Havayah), der oben in dem Vers „den Havayah gesegnet hat“ erwähnt wurde. Und selbst dies [geschah] ohne Yitzchaks Wissen, sondern nur durch „Dein Bruder kam mit List“,

שא"א להתלבש בבחי' הדעת וכענין שאמרו לאו בזכותא תליא מילתא אלא במזלא תליא מילתא כי ענין בזכותא הוא לפ"ע [לפי ערך] ההשתלשלות שכך ראוי לו

denn es kann nicht auf der Ebene des Wissens (Daas) eingekleidet werden; wie es in dem Ausspruch heißt: „Die Sache hängt nicht vom Verdienst ab, sondern vielmehr vom Mazal [einer höheren geistigen Wurzel].“ Denn [die Frage des] „Verdienstes“ richtet sich nach dem Maß der stufenweisen Herabfolge der Welten (Hishtalshelus): danach, was ihm zusteht,

משא"כ במזל לא הוא למעלה מלפ"ע [מלפי ערך] אף שאינו ראוי כו' והיה צריך לזה לתקן חטא עה"ד [עז
הדעת] שהיה ג"כ במרמה ופתוי של נחש

Mazal hingegen steht oberhalb dessen, was dem Maß nach zukommt, selbst wenn er nicht würdig ist usw. Und dies war nötig, um die Sünde des Baumes der Erkenntnis zu berichtigen, die ebenfalls durch die List und Verführung der Schlange geschah,

שע"י נתגשמו העולמות ונעשה עירוב גשמיות ברוחניות ולתקן זה עשה מהפוך אל הפוך והמשיך
רוחניות ואורות העליונים שיהיה נמשך גם לגשמיות.

Durch sie wurden die Welten physisch, und es kam zu einer Vermischung von Körperlichem mit Geistigem. Um dies zu berichtigen, tat er [es] genau umgekehrt und zog Geistigkeit und die erhabenen Lichter herab, damit sie auch in das Körperliche herabgezogen würden.

משא"כ אלו לא קבל יעקב הברכות היה נמשך מן התורה רק ברוחניות לבד כמו שהוא למעלה וכדה על
שכמה כו':

Hingegen wäre, wenn Yaakov die Segnungen nicht empfangen hätte, [das Licht] aus der Tora nur in geistiger Form herabgezogen worden, so wie es oben ist: „und ihr Krug auf ihrer Schulter“, usw.

LikuteiTorah.com
DIE CHASSIDISCHE PARSHA

Zu dieser Ausgabe

This edition contains the Hebrew text und the English translation.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com.
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

Deutsche Übersetzung und Erläuterungen: mit Unterstützung von KI (openai/gpt-6-luna-pro:batch) für LikuteiTorah.com erstellt und mit dem Hebräischen sowie Sefaria abgeglichen; noch nicht von einem menschlichen Redakteur geprüft. Bitte prüfen Sie alles Wichtige anhand des hebräischen Textes.

Der Rebbe bat darum, die Maamarim zur Parsha der Woche, der „Chassidischen Parsha“, im Lauf dieser Woche, verteilt auf ihre sieben Tage, zu lernen (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Warum man sie lernen soll und die Brachos des Rebbe: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Ein kostenloses, nicht kommerzielles Projekt; nichts hier wird verkauft. Nicht mit Kehot, Sefaria oder der Lubavitcher Bibliothek verbunden. © likuteitorah.com

Von likuteitorah.com/de/torah-ohr/toldos/5/

ZU EHREN VON

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Der Vater des Rebbe, Reb Levi Yitzchok